

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Virtute ac Sacrameto Pœnitentiæ

Bosco, Jean a

Lovanii, 1670

Concl. II. Qui violavit votum solemne castitatis, satisfatis dicendo in
Confessione: Violavi votum Castitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73393)

Et primò quidem circa primam circumstantiam, id est, circa personam pœnitentis, solet dubitari; utrùm qui violavit votum solenne castitatis, teneatur id explicare in Confessione: an verò satisfaciatur, dicendo: *Violavi votum castitatis?* Respondeo & dico 2.

CONCLUSIO II.

Qui violavit votum solenne castitatis, satisfaciatur dicendo in Confessione: *Violavi votum Castitatis.*

28. Probatio
Concl. quia
votum id
solenne est
specie indi-
stinctum à
simplici.
Sanchez.
Diana.
Lugo.
Arriaga.
Dicasillo.

Cap. 6. quæ
Clerici vel
voventes.

Cap. un. de
Voto in 6.

29. Objectio.

Solvitur.

Ita docet Sanchez lib. 7. de Matrimonio disp. 27. n. 27. & lib. 5. Sum. c. 6. n. 14. & Alii, quos citat Diana p. 1. tract. de Circumst. resol. 4. Atque hanc sententiam probabilissimam vocat Lugo disp. 16. n. 147. eamque amplectitur Arriaga disp. 32. n. 19. & Dicasillo disp. 9. n. 315. Ratio fundamentalis est: quia votum solenne castitatis est specie indistinctum à voto simplici, argumento cap. Rufus 6. Qui Clerici vel voventes. ubi Celestinus III. sic ait: *Vnde à Fraternitate tua requisiti, arbitratur, quòd cum simplex votum apud Deum non minus obliget, quàm solenne, pro eo quòd iuravi tenerè, Pœnitentiam agat, & votum quòd Deo fecit, studeat observare.* Item cap. Unico de Voto & Voti redempt. in 6. ibi: *Nos igitur attendentes, quòd voti solemnitas ex sola Constitutione Ecclesie est inventa &c.* Ita Bonifacius VIII. Biterensis Episcop. Ergo in ratione præcisa voti, id est, promissionis factæ Deo, sunt ejusdem speciei, & solùm differunt accidentaliter per efficaciam seu vim perpetuam irritandi matrimonium subsequens, quæ sicut inducta est per Ecclesiam, ita per eandem tolli posset; adedque votum solenne fieri posset simplex, sine ulla intrinseca mutatione: ergo non differunt essentialiter.

Dices: sufficit mihi, quòd differant accidentaliter: nam etiam furtum simplex, & furtum sacrilegum solùm differunt accidentaliter (ut dictum est in precedenti Conclusionè) & tamen necessariò specificanda sunt in Confessione.

Respondeo; planè ad hanc necessitatem sufficere distinctionem accidentalem, quando accidens tribuit malitiam specie distinctam actui substantiali, id est, quando specialiter prohibetur, seu opponitur speciali virtuti, prout fit in furto sacrilego: at verò in casu præsentis, efficacia irritandi matrimonium non tribuit specialem malitiam cuicumque actui opposito castitati; sed tantùm contractui matrimoniali, qui specialiter prohibitus est illis, qui validè nequeant contrahere.

Unde indubiè, qui habens votum solenne castitatis contaxisset Matrimonium, non satisfaceret dicendo: *Contraxi Matrimonium contra votum castitatis;* quia specialiter peccavit contra virtutem Religionis, conficiendo Sacramentum invalidum; & contra virtutem justitiæ, dans conjugii corpus suum, quòd dare non poterat, nec licitè nec validè; ac proinde potius corpus alienum, quàm suum. Neque de tali actu loquitur Conclusio, sed de præcisa violatione castitatis per pollutionem v. g. fornicationem, aut similes actus distinctos à contractu Matrimonii, quos exillimamus, ex illo impedimento dirimente Matrimonium, nullam specialem contrahere malitiam, saltem specie distinctam à violatione voti simplicis.

Nec contrarium probat hoc argumentum: ideo copula cum consanguinea intrà 4. gradum habet malitiam incestus, explicandam in Confessione, quia Ecclesia prohibet & irritat Matrimonium inter illos; & ablata Ecclesie prohibitione, fornicatio cum consanguinea in secundo gradu transverso, non habet malitiam incestus: ergo impedimentum irritans Matrimonium Religiosi sufficit, ut fornicatio Religiosi habeat malitiam specie diversam explicandam.

Respondeo N. C. Si intelligas malitiam specie diversam à violatione voti sive sacrilegio: nam tota malitia, quæ resultat ex illo impedimento, est contra Religionem & observantiam voti; ideo enim Ecclesia irritat matrimonium Religiosi, ut observet votum castitatis: quare explicatà violatione voti castitatis, explicata videtur tota malitia specifica.

Non ergo negamus, ex illo impedimento dirimente resultare malitiam sacrilegiam, sicut in Antecedente ex impedimento irritante Matrimonium inter consanguineos, resultat malitia incestus; sed dicimus, malitiam incestus esse specie distinctam à malitia simplicis fornicationis, cum habeat motivum specie distinctum, scilicet reverentiam debitam consanguinitatis. Quid ergo mirum si debeat distinctè explicari, cum nullatenus explicetur explicatà solà malitià fornicationis? At verò in nostro casu cum tam matrimonium, quàm fornicatio prohibeatur ob idem prorsus motivum, scilicet, ut Religiosi observet votum castitatis; dum explicatur votum castitatis, explicatur tota specifica malitia, quæ in fornicatione Religiosi reperitur.

Si insites: saltem illud impedimentum est circumstantia notabiliter aggravans, aut etiam virtualiter multiplicans numerum malitiarum; etenim Religiosus dispensatus ad Matrimonium, adhuc committeret sacrilegium fornicando. Respondeo: Estò notabiliter aggravaret (ut Sanchez supra docet) Conclusio loquitur secundùm illam sententiam, quæ negat

Sect.
negat illas
Et (ut v
video ob q
Religiosi, n
Sanchez sup
geor, person
munis sente
loquendo n
tùm ad mul
demus, mo
rum in ead
nihil facere
inctionem
His tamen
tencia est m
suprà; & Lu
tar verius, o
nisi explicet
148. quia F
obligavit De
se dicavit &
nicarius pecc
sed etiam con
nium dedit
malitia specifi
da; sic Relig
solùm suæ vo
corporis, Re
vit, peccat con
sed etiam con
dominium tra
qualem adult
do fidem dat
beret hanc cir
explicare. H
Sed non af
ptione statùs
sive per vot
cietate Jesu
fructuosus 26
alios omnes &
misi, bienni
vota prædicta
tenis, in futuri
& esse, & ub
nominari debe
merum adscrip
assumptione
venire tradit
contractu ma
forum appreh
merè interne
rosis delecta
tactibus aut
Et quod
si omnes Rel
justitia, sive
butcumque ad
nihil de ea u
scios, & quo
dimus ex ju

negat illas circumstantias esse explicandas.

Et (ut verum fatear) secluso scandalo, non video ob quam rationem circumstantia status Religiosi, notabilissime aggravet (ut loquitur Sanchez supra) fornicationem Religiosi. Fa- teor, persona dignior est: sed quid tum? Com- munis sententia est, dignitatem personæ per se loquendo non nisi venialiter aggravare. Quan- tum ad multiplicationem numeri, infra osten- demus, meram multiplicationem præcepto- rum in eadem materia, ex eodem motivo, nihil facere ad specificam vel numericam di- stinctionem peccatorum.

His tamen non obstantibus, contraria sen- tentia est multorum DD. quos citat Diana supra; & Lugo supra, stando in ratione, pu- tat verius, quod Religiosus non satisfaciat, nisi explicet statum Religiosum. Probat nu- 148. quia Religiosus per vota non solum se obligavit Deo, sed etiam ipsi Religioni, cui se dicavit & donavit. Sicut ergo conjux for- nicarius peccat non solum contra castitatem, sed etiam contra conjugem, cui per Matrimo- nium dedit dominium sui corporis, quæ est malitia specifica adulterii necessariò explican- da; sic Religiosus, qui dedit dominium non solum suæ voluntatis & fortunarum, sed etiam corporis, Religioni, cui se per vota mancipa- vit, peccat non solum contra votum castitatis, sed etiam contra Religionem, cui sui corporis dominium tradiderat, atque ideo videtur ali- qualem adulterii maculam contrahere, violan- do fidem datam Religioni; atque adeò de- beret hanc circumstantiam Religiosi status ex- plicare. Hæc ille.

Sed non assentior: quia existimo in assu- mptione status Religiosi sive per vota solemnia, sive per vota simplicia (ut contingit in So- cietate Jesu ex Bulla Gregorii XIII. *Quantò fructuosius* 26. apud Rodriguez ibi: *Sed etiam alius omnes & quoscunque, qui in ipsa Societate ad- missi, biennio probationis à quoque peccato, tria vota prædicta, tamen simplicia, emisserint, emit- tent, in futurum, verè & propriè Religiosos fuisse & esse, & ubique semper & ab omnibus censeri & nominari debere, ac si in professorum dictorum nu- merum adscripti fuissent*) existimo (inquam) in assumptione status Religiosi, nullatenus inter- venire traditionem similem illi, quæ fit in contractu matrimoniali. Quis enim Religio- sorum apprehendit, se peccare contra justitiam, merè internè peccando contra castitatem mo- rosis delectationibus; immò etiam externè tactibus aut aspectibus inhonestis?

Et quod plus est; planè persuadeo mihi, si omnes Religiosi interrogarentur de hac in- justitia, sive in internis, sive in externis qui- buscumque actibus, plerisque responsuros, se nihil de ea umquam cogitasse. Cur ergo in- scios, & quodammodò involuntarios obliga- bimus ex justitia? Enimverò actus agentium

non operantur ultra intentionem eorum: & aliunde non est necessaria talis obligatio justitiæ observandi castitatem, ut aliquis sit verus Religiosus; cum ea à plerisque DD. negetur, & ab aliis absque solido fundamento impona- tur; adeoque profitens non censetur, nequi- dem implicitè & interpretativè, in eam con- sentire.

Ceterùm consentio; Professionem Reli- giosam aliquam includere traditionem profi- tentis in jus Ordinis, non ita ratione voti ca- stitatis, quàm voti obedientiæ; sed nego, propterea omnia peccata Religiosi contra ca- stitatem, paupertatem vel obedientiam, con- trahere specialem malitiam injustitiæ in Con- fessione explicandam: immò nequidem pec- cata contra obedientiam; quidquid dicat Suarius de Virtute & statu Religionis tom. 3. lib. 10. cap. 6. Ratio mea est: quod illa promissio, quæ in Professione fit hæc ver- bis: *Promitto Deo & tibi Pater*, non dirigatur ad Prælatum, ut immediatum terminum ob- ligationis, quæ ex ipsa oritur; sed dumtaxat, ut proximum terminum obedientiæ exhi- bendæ. Si autem à me quæras, quis ergo sit proximus terminus obligationis? Respondeo: solus Deus.

Quando ergo profitens dicit: *Promitto Deo & tibi*, tantum significat, se promittere Præ- lato; tanquam, qui vice Dei & nomine Dei, hic promissionem & traditionem acceptet. Ex quo tamen non bene inferitur, quod se velit immediatè & proximè ipsi Prælato obligare, sed solum remotè, tanquam termino obedientiæ explendæ; quasi diceret: *Promitto Deo, quod tibi ero obediens*. Quare tametsi traditio sive translatio propriæ voluntatis immediatè fiat Prælato, sive Religioni; non tamen propterea fit ipsis propriè dicta injuria per pec- catum inobedientiæ (multò minùs per pec- catum luxuriæ, de quo hic tractamus) sed potius Deo, cujus vicem ipse gerit, & ex parte cujus talem traditionem vel abnegatio- nem recipit. Sicut Christianus non incurrit specialem obligationem per traditionem, quâ se tradit Ecclesiæ in Baptismate. Et sicut non committit duplex peccatum furti, qui furatur bona ab administratore; sed unicum, quod principaliter concernit verum dominium, se- cundariò autem administratorem.

Igitur per illa verba: *Promitto Deo & tibi*; solum significatur & fit incorporatio Reli- giosi, id est, constituitur membrum illius corporis politici, id est, talis Religionis, ra- tione cujus traditionis seu incorporationis te- netur obedire Superioribus, præcipientibus per potestatem dominativam & jurisdictionis. Ergo fornicando committit triplex peccatum, unum contra virtutem castitatis, alterum contra virtutem Religionis, & tertium contra justitiam, negatur consequentia. An fortè existi-

34.
Professio
Religiosa
aliquam
includit tra-
ditionem,

35.
Quid significat
illa
verba: *Promitto Deo & tibi*,

um solemne
m, non fati-
monium con-
peccavit con-
tando Sacra-
ritatem just-
quod dare non
ac proinde po-
m. Neque de
ed de præcia
nem v. g. for-
stinctos à con-
omamus, ex illo
nonium, nul-
am, saltem spe-
simplicis.
argumentum:
a intrà 4. gra-
explicandam in
hibuit & inju-
& ablatâ Eg-
cum confan-
erfo, non habet
dimentum inju-
sufficiat, ut for-
tiam specie di-
ligas malitiam
voti sive facile
refultat ex illo
igionem & ob-
Ecclesia irritat
observet votum
violatione voti
ota malitia spe-
o impedimento
sacriligii, sicuti
to irritante Ma-
s, refultat mali-
iam incestus esse
mplicis fornicæ
ecie distinctum,
conlanguinis,
lincè explicati,
plicatâ solâ ma-
in nostro casu
fornicatio pro-
tivism, scilicet,
castitatis; dum
explicatur tota
nicatione Reli-
edimentum est
vans, aut etiam
um malitiarum;
s ad Matrimo-
nilegium forni-
tabiliter aggra-
et.) Conclusio
tentiam, que
negat

12.
Coppica
probatur ex
Lugo.
33.
Professio
non dicit
admodum.
14.
Religiosi
non obli-
gatur ex
sua ad
naturam.

